

Pisorta qarfinni aamma Pisortat suliffe qarfiutaanni tamani sulisussanik atorfinitsitsisarnermi oqaatsitsinnik, nunatsinni pissutsinik inooriaasitsinnillu ilisimasaqarnissap piumasaaqaatitut inissisimalernissaannut periarfissat pillugit kingusinnerpaamik UPA2017-imi nassuiaammik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Taamaaliornikkut oqaatsitta kulturittalu ataqqineqarnissaannik inuiaqatigiit kalaallit pissusissamisoortumik piumasaaqaataat atorfinitsitsinerni ataqqineqarluni atorneqalissammat).

(Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

1. Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuut qujassutigaa.

Atorfiit inuttalerniarneranni kalaallisut oqalussinnaanissap, nunatsinnilu pissutsinik inooriaatsinillu ilisimasaqarnissap pingaaruteqassusiinut inatsisitigut arlaatigut aporfissaqassanersoq inatsisit tamatumunnga atuuttut misissuiffigineqarsimapput. Taamaattoqarsimangilarlu.

Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7, 19. maj 2010-meersumi ilaatigut kalaallit oqaasiisa nukittorsarnissaat siunertarinearpoq kiisalu oqaasertusarnerup inuiaqatigiinni siuarsarnerat aqutugalugu Kalaallit Nunaata ilisimasaqarfinngornissaa anguniarlu.

Pisortat ingerlatsineranni ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu tunngaviatigut malitassaq tassaavoq atorfik inuttaqartinneqanngitsoq qinnuteqartumit piginnaasaqarnerpaamit inuttalernerqartussaasoq. Atorfimmi pineqartumi suliassanut tunngatillugu qinnuteqartup suliatigut inuttullu pisinnaasai naliliiffigalugit piukkunneqarnerpaaq nassaarineqartarpoq. Atorfimmik inuttaliinissami pisinnaasanik pingaarutilinnik naliliisoqarnerani aqutsisut aalajangertussaavaat kina atorfinitsinneqassanersoq. Taamatut aalajangiisoqareerpat aqutsisut aalajangertussaavaat pisinnaasat suut pingaartinneqassanersut. Atorfimmi kalaallit oqaasiinik pingaartitsiffiusuni inuiaqatigiinnillu paasinniffiusumi taamatut atorfinitsitsinermi taakku uuttuutitut atornissaat pingaaruteqarpoq.

Oqartussaallutik atorfinitsitsisuusut taakkuupput atorfimmik inuttassarsiuussinermi ilusilersuillutillu qinnuteqartup pisinnaasaanut piumasaaqartussat. Oqartussaasullu ataasiakkaat taakkuupput atorfinitsitsinermut ataatsimiititaliaq peqatigalugu qinnuteqartup pisinnaasaanik naliliisussat, taakkununnga ilangullugit oqaatsinik piginnaasaqarneq kiisalu kulturitsinnut inuiaqatigiussutsitsinnullu ilisimasaqarneq.

Pisinnaasaqarnerpaamik atorfinitsitsisarnermut tunngatillugu inatsisitigut tunngaviliunneqartartoq eqqarsaatigalugu kikkugaluartulluunniit assigiimmik pineqarnissaannik tunngaviliunneqartartoq atornerqartussaavoq. Tamanna aamma atorfinitsitsisarnermut maleruagassani atuuppoq. Suliassaqarfimmili inatsisinik kikkut assigiimmik pineqarnissaannik, qanorlu taamatut assigiimmik pinninnerup sularinissaanik

takutitsiffiusunik akuersissuteqartoqarnikuunngilaq. Ammip amiinik, upperisanik, qanoq isumaqarnermik, sumit pisuunermik, ukiunik imaluunniit innarluuteqarnermik assigiimmik pinnittoqarnissaa tassunga atatillugu maluginiagassaavoq.

Suliffeqarfinni pisortanit pigineqartuni akulerunnaveersaarnissamut tunngavigineqartumi aqutsisut namminneq atorfinitsisinissamut politikeqarnissaq aalajangersartussaavaat, matumani malitassatigut tamanna illersorneqarsinnaappat ileqquusunullu atuuttunut tamanna naapertuuppat. Taamatut atorfinitsisinissamut aalajangersaasoqarnissaanut suliffeqarfinnut ataasiakkaanut tunngatillugu Naalakkersuisut akulerunnissamut sunniuteqarsinnaanngillat.

Suliffeqarfiit pisortanit pigineqartut inatsisinik atuuttunik, akissarsiat pillugit isumaqatigiissutaasunik isumaqatigiissutinillu allanik suliassaqarfinni suliffeqarfiup pisussaaffigisaanni unioqqutitsisimassanngitsut Naalakkersuisut naatsorsuutigaat.

Ingerlatseqatigiiffiit ingerlanneqarnerat eqqarsaatigalugu piginnaasat akisussaaffiillu piginnittut, siulersuisut ulluinnarnilu aqutsisut akornanni immikkoortinneqarsimanissaanik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi piumasaqaataasut Naalakkersuisunit malinneqarput. Ingerlatseqatigiiffiit ingerlatsinermut tunngatillugu piginnittunit akuleruffigineqaratik nammineersinnaatitaanerat tamakku ilagaat.

Ingerlatseqatigiiffinni atorfinitsisisarnerq ingerlatseqatigiiffiit pisortaanit isumagineqartarpoq. Taamaattorli Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq piginnittutut pimoorussisutut eqeersimaartutullu piumasaqaatigut naleqartitavullu ingerlatseqatigiiffinnit naammassineqartussatut kissaatigisartakkagut pillugit tamakkiisumik periuseqartoqalernissaa. Tamakku ilaatigut tassaasinnaapput ingerlatseqatigiiffiit atorfinitsisisarnermi sulisoqarnermilu ineriartortitsinissamik periutsiminni sulisartunik nunatsinneersunik isiginiagaqarnerulernissaat. Isummat taamaattut ilaatigut ingerlatseqatigiiffiit ataatsimeersuarnerini saqqummiunneqartarput, massakkullu eqqarsaatigineqarpoq ingerlatseqatigiiffinni pitsaasumik ingerlatsinissamut Naalakkersuisut nammineq maleruagassaminnik ineriartortitsinissaat ingerlatseqatigiiffinni atorfinitsisisarnermi piginnaasanillu ineriartortitsinermi immikkut periusissatalinnik.

Naalakkersuisut UPA 2017-ip tungaanut nalunaarusiussapput, tassani pisortani atorfininnerni kalaallit oqaasitta aammalu kulturitsinnik inuiaqatigiinnilu pissutsinik ilisimasaqarnissap pingaartinneqarnerulernissaa qanoq iliorluni qulakkeermeqarsinnaanera misissorneqassalluni. Taamatut oqaaseqarlunga nalunaarutigissavara aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqartoq Naalakkersuisunit isumaqatigineqarmat.